

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2019 - 2022

‘Ontwikkeling van huisvesting voor onderwijs en voorschoolse voorzieningen in de gemeente Best’

INHOUD

Voorwoord	3.
1. Inleiding	4.
Overzicht	5.
Aanleiding	6.
Doelstelling	6.
Totstandkoming IHP	6.
2. 'Best in beeld'	7.
2.1 Leerlingenprognoses en ruimtebehoefte	8.
2.2 Voedingsgebieden en wijken	9.
2.3 Bouwkundige staat en bouwheerschap	10.
2.4 Opheffing en instandhouding	10.
3. Ontwikkelingen	11.
3.1 Duurzaamheid	12.
3.2 Sociaal domein en Passend Onderwijs	13.
3.3 Meerjarig perspectief groot onderhoud en nieuwbouw	14.
4. Beleidskader onderwijshuisvesting	15.
4.1 Algemeen	16.
4.2 Uitgangspunten	17.
4.3 Spreidingsgebieden	18.
4.4 Bouwheerschap	19.
4.5 Meerjarig perspectief groot onderhoud en nieuwbouw	20.
5. Uitwerking beleidskader in de spreidingsgebieden	21.
5.1 Heuveleind / Heivelden	22.
5.2 Hoge Akker / Leeuwerik / Spielheide	24.
5.3 Wilhelminadorp / Kantonier / Batadorp	26.
5.4 Dijkstraten	28.
5.5 Naastenbest	30.
5.6 Salderes / Centrum / Steegsche Velden	32.
6. Huisvestingsagenda 2019– 2022	34.
7. Financieel overzicht	36.
8. Tot slot	39.
Bijlage 1: Leerlingenprognoses	40.
Bijlage 2: Ruimtebehoeftes	41.
Bijlage 3: Overzicht bouwkundige staat	42.

VOORWOORD

“De jeugd heeft de toekomst” is een veelgehoorde uitspraak. In Best gaan we er voor om onze jeugd optimale perspectieven voor een goede toekomst te bieden. Een veilige en inspirerende leeromgeving is hierbij een belangrijke voorwaarde waarvoor de gemeente en haar onderwijspartners zich blijven inzetten.

Scholen - de plaats waar onze kinderen samenkomen en onderwezen worden - zijn het hart van de wijk en de gemeenschap. Maar een school kan ook de plek zijn waar kinderen buiten de schooltijden kunnen verblijven en waar ouders en wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten. Een school is dus niet zo maar een vastgoedobject. Daarom hebben we in dit huisvestingsplan bijzondere aandacht voor maatschappelijke trends zoals de ontwikkeling van integrale kindcentra en daarbij het multifunctioneel gebruik om een nog sterkere verbindende rol van onderwijsvoorzieningen te vragen.

Wij zien in Best dat het niveau van de onderwijsvoorzieningen over het algemeen goed is. Naast de hiervoor geschetste inhoudelijke ontwikkelingen zijn er de afgelopen periode ook wetswijzigingen doorgevoerd die van invloed zijn op de taken, verantwoordelijkheden en financiering van groot onderhoud aan de onderwijsvoorzieningen. In dit plan staat de gezamenlijke ambitie voor het behouden van goede en kwalitatieve onderwijsvoorzieningen in Best centraal. Op basis hiervan maken we gezamenlijke afspraken hoe om te gaan met meerjarige afspraken over groot onderhoud en nieuwbouw.

De actuele en verwachte ontwikkelingen zijn doorvertaald in activiteiten die zijn opgenomen in de huisvestingsagenda 2019 - 2022. Hierin wordt aangegeven wat we de komende vier jaren samen met de partners van het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen gaan doen om een inspirerende en effectieve leeromgeving voor onze kinderen te blijven waarborgen.

Marc van Schuppen
Wethouder

1. INLEIDING

In dit onderdeel wordt een overzicht gegeven van de hoofdstukken in dit plan. Ook wordt in beeld gebracht welke taken en verantwoordelijkheden de gemeente heeft op het gebied van onderwijshuisvesting. Hiernaast worden de doelstellingen van dit IHP beschreven.

1. Inleiding

Overzicht

1. In de inleiding wordt in beeld gebracht welke taken en verantwoordelijkheden de gemeente heeft op het gebied van onderwijshuisvesting en wat de doelstellingen zijn van dit IHP. Ook wordt een overzicht gegeven van dit plan.

2. In het onderdeel 'Best in beeld' wordt in beeld gebracht wat er speelt in Best op het gebied van onderwijs(huisvesting). Het betreft een overzicht van de voorzieningen voor het kind (onderwijs – voorschoolse voorziening - kinderopvang), het leerlingenverloop en de daarmee gepaard gaande ruimtebehoefte (en leegstand), de voedingsgebieden en de bouwkundige staat van de voorzieningen.

3. In het onderdeel 'ontwikkelingen' worden de ontwikkelingen in beeld gebracht die van invloed zijn op de onderwijshuisvesting. Het betreft hier ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, sociaal domein en passend onderwijs.

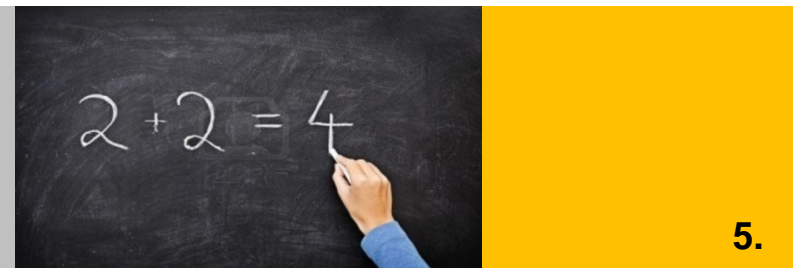
4. In het beleidskader is de ambitie en de daarbij horende kaders en uitgangspunten beschreven. Op basis hiervan worden keuzes gemaakt. Ook zijn er spreidingsgebieden gedefinieerd. Deze gebieden clusteren de wijken van waaruit leerlingen dezelfde voorzieningen bezoeken (onderwijs, kinderopvang en voorschoolse voorziening). Met deze spreidingsgebieden streven we naar een goede spreiding van onderwijsvoorzieningen over Best.

5. Met de 'uitwerking van het beleidskader in de spreidingsgebieden' worden de gestelde uitgangspunten in het beleidskader doorvertaald in de onderwijsvoorzieningen per spreidingsgebied. Per gebied wordt op basis van het verwachte leerlingenverloop in beeld gebracht wat de behoefte is aan ruimtes voor onderwijs. Vervolgens wordt per spreidingsgebied in beeld gebracht welke verschuiving(en) in de aanwezige voorzieningen gaan plaatsvinden op korte of lange termijn.

6. In de huisvestingsagenda 2019 - 2022 wordt in beeld gebracht wat de gemeente - samen met de partners van het onderwijs en voorschoolse voorzieningen - de komende vier jaren gaat aanpakken. De opgaven in de agenda komen voort uit de doorvertaling van het beleidskader in de spreidingsgebieden.

7. In het 'financieel overzicht' worden de financiële consequenties in beeld gebracht van de activiteiten zoals opgenomen in de huisvestingsagenda. Deze financiële consequenties worden doorvertaald in de meerjarenbegroting van de gemeente en van het schoolbestuur.

8. De bijlagen bestaan uit de ruimtebehoefte tabel van de onderwijsvoorzieningen en de voorschoolse voorzieningen.

1. Inleiding

Aanleiding

De gemeente Best is op basis van wettelijke regelingen - art. 102 Wet op het primair onderwijs en art. 76m Wet op voortgezet onderwijs (WOVO) - verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting op haar grondgebied. Voor een zorgvuldige uitvoering van deze taak beoordeelt zij jaarlijks op basis van de verordening 'Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Best' (2015) de aanvragen voor nieuwbouw of uitbreiding van de scholen. De verordening kan hierbij gezien worden als toetsingsmiddel voor aanvragen maar niet als beleidskader voor onderwijshuisvesting. Het beleidskader is neergelegd in dit plan.

Zowel bij de gemeente Best als bij de onderwijspartners en voorschoolse voorzieningen bestaat de behoefte aan een beleidskader voor de samenwerking tussen onderwijs en voorschoolse voorzieningen en daarbij ook aan een fysieke doorvertaling van deze samenwerking naar gezamenlijke huisvesting. Dit beleidskader dient als basis voor het maken van toekomstbestendige keuzes op het gebied van onderwijshuisvesting. In dit IHP is gezamenlijk het beleidskader geformuleerd op basis waarvan vervolgens een aantal keuzes wordt gemaakt hoe om te gaan met onderwijsvoorzieningen in de gemeente Best.

Doelstelling

Dit IHP draagt bij aan het doel een optimale leeromgeving voor kinderen te creëren. Waarbij partners in en om het onderwijs intensief samenwerken en waarbij toegewerkt wordt naar een goede spreiding en laagdrempelige toegang tot integrale kindcentra over de gemeente.

Met dit IHP wordt het beleidskader geformuleerd dat richting geeft aan de ontwikkeling van integrale kindcentra, multifunctioneel gebruik, een goede spreiding van voorzieningen en bestrijding van leegstand op het gebied van onderwijshuisvesting en voorschoolse voorzieningen. Het IHP geeft naast dit strategisch beleidskader ook een uitvoeringsagenda waarin is opgenomen in welke jaren bepaalde ontwikkelingen aan de orde zijn.

Hiernaast worden in het IHP nog een aantal 'basisdoelen' vastgelegd die hieronder nader staan beschreven.

Totstandkoming IHP

Dit IHP is in een intensief traject tot stand gebracht in samenspraak tussen gemeente Best, de onderwijspartners en voorschoolse voorzieningen. In een aantal werksessies hebben zij het beleidskader geformuleerd en op basis van het beleidskader de doorvertaling gemaakt naar de ontwikkelingen in Best. Dit heeft geresulteerd in voorliggend plan met bijbehorende uitvoeringsagenda en financiële paragraaf. De komende vier jaren wordt hier nadere uitvoering aan gegeven. Afhankelijk van type activiteit is de gemeente en/of de partners aan zet bij de uitwerking hiervan.

Basisdoelen

- Voor de lange termijn inzichtelijk maken van de ruimtebehoefte en de feitelijke capaciteit van schoolgebouwen met als doel zo efficiënt mogelijk gebruik van de ruimtes en vermijden van leegstand;
- Inzichtelijk maken welke huisvestingsambities de komende jaren worden aangepakt en de bijbehorende investeringskosten doorvertalen in de meerjarenbegroting van de gemeente Best;
- Het maken van lange termijn huisvestingsafspraken met de partners;
- Het doorvertalen van maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen in een beleidskader voor onderwijshuisvesting in de gemeente Best.

2. BEST IN BEELD

In de gemeente Best zijn tien scholen in het primair onderwijs aanwezig. Deze scholen vallen onder het regime van twee schoolbesturen, te weten Stichting Best Onderwijs en de Reformatorische basisschool (dat uitgaat van de Vereniging tot het verstrekken van onderwijs op Gereformeerde grondslag te Best). Hiernaast is er één school aanwezig in het Voortgezet Onderwijs, dit is het Heerbeek College.

Korein, Partou, Bambino en Little People zijn de partners die kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en voorschoolse voorzieningen aanbieden in Best. De locaties van de scholen zijn gemarkeerd op de overzichtskaart.

2. Best in beeld

2.1 Leerlingenprognoses en ruimtebehoefte

In opdracht van de gemeente en schoolbesturen worden leerlingenprognoses opgesteld. Het verloop van het leerlingenaantal is direct van invloed op de ruimtebehoefte in onderwijsvoorzieningen. Door prognoses op te stellen ontstaat inzicht in de wijze waarop het leerlingenaantal en de daarbij behorende ruimtebehoefte aan onderwijshuisvesting zich ontwikkelt. In dit IHP wordt uitgegaan van de meest actuele leerlingenprognoses die zijn opgesteld door het PVG (januari, 2018). In de tabel in bijlage 1 is per school(locatie) in beeld gebracht wat de huidige ruimtecapaciteit is en op welke manier de ruimtebehoefte zich de komende jaren ontwikkelt. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in de huidige ruimtebehoefte, het verloop op korte termijn (2021) en op lange termijn (2030).

Uit de leerlingenprognoses blijkt dat het aantal leerlingen over de gemeente de komende jaren lijkt te stabiliseren, dit na een periode waarin sprake is geweest van een flinke terugloop van het aantal leerlingen.

Ontwikkelingen leerlingenaantallen

Op dit moment kent de gemeente Best een leerlingenaantal in het primair onderwijs van in totaal 2302 leerlingen. Dit aantal bedroeg in 2010 nog circa 3000 leerlingen. Vanaf 2010 is het aantal leerlingen flink afgenomen. Op basis van de leerlingenprognoses is er op lange termijn (2030) sprake van in totaal 2488 leerlingen in het Primair Onderwijs. Op basis van deze gegevens lijkt het leerlingenverloop zich te stabiliseren.

Ontwikkelingen ruimtebehoefte

In totaal is er in de gemeente Best op dit moment 17.841 m² aan ruimte beschikbaar voor het primair onderwijs. In 2014 was er in totaal sprake van 21.761 m² aan ruimte dat in gebruik was door primair onderwijs. Vanwege de opgaven in het vorige IHP 2014 – 2017 is gekomen tot een vermindering van de capaciteit met circa 4000 m² door het vrijspelen van de schoolwoningen aan de Wildheuvel (1405 m² BVO) en de Zweefheuvel (1464 m²).

De ruimtebehoefte in het primair onderwijs is op dit moment in totaal 13.759 m² en op langere termijn (2030) 14.346 m² BVO. Er is nog steeds sprake van een overcapaciteit in schoolgebouwen van in totaal 3.500 m² BVO. Deze 'overcapaciteit' willen we beperken door de ontwikkelingen en acties opgenomen in dit IHP. Hiernaast worden onderwijsruimten al ingezet ten behoeve van andere partners door medegebruik of verhuur (bijvoorbeeld aan kinderopvang en voorschoolse voorzieningen).

2. Best in beeld

2.2 Voedingsgebieden en wijken

Leerlingen komen uit verschillende wijken naar de scholen toe. Veranderingen in de samenstelling van deze wijken is van invloed op de toestroom naar scholen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de wijken die gezien worden als voedingsgebieden voor de scholen en als zodanig worden gehanteerd bij het opstellen van de leerlingenprognoses. Dit zijn ook de wijken zoals opgenomen in de GBA. In de tabel wordt in beeld gebracht uit welke wijken de leerlingen naar welke schoollocatie komen. Naast de leerlingenafname en de ruimtebehoefte is inzicht in deze voedingsgebieden van belang om in beeld te krijgen welke voedingsgebieden naar de toekomst toe meer of minder leerlingen 'leveren' aan de scholen en welke scholen zij voorzien van leerlingen. Dit is van invloed op de keuzes die gemaakt worden met betrekking tot het aantal schoollocaties in betreffende voedingsgebieden.

In de nieuwe wijk Dijkstraten worden voorbereidingen getroffen voor het realiseren van de nieuwbouw IKC Platijn. Tot het moment dat IKC Platijn is opgeleverd waaiëren de leerlingen uit Dijkstraten uit over een aantal scholen in de gemeente. De wens is dat de leerlingen zoveel als mogelijk uitwaaiëren naar IKC Platijn op de locatie in Naastenbest aangezien zij op termijn verhuizen naar de nieuwbouw voorziening.

	Hoge Akker / Leeuwerik / Speelheide	Naastenbest	Wilhelminadorp / Kantonnier / Batadorp	Centrum/ Salderes / Steegsche Velden / De Vleut	Dijkstraten/ Aerle	Heuveleind / Heivelden	Buitengebied / Regio
IKC de Kiezel (HV)	x			x	x		
IKC de Kiezel (Disl)	x						
De Heydonck (HV)		x	x				
De Heydonck (Disl)						x	
De Klimboom		x	x			x	
St. Antonius		x				x	
De Paersacker			x				
IKC Platijn		x	x		x		
De Zevensprong	x	x	x				
Immanuel		x					x

'De wijk waar leerlingen vandaan komen die naar een bepaalde school gaan wordt gezien als 'voedingsgebied' van die betreffende school'

2. Best in beeld

2.3 Bouwkundige staat en bouwheerschap

De verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Best regelt de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente en schoolbesturen bij aanpassingen in de onderwijshuisvesting. Het bouwheerschap ligt hierbij in principe bij het schoolbestuur. Het schoolbestuur kan de gemeente verzoeken om het bouwheerschap op zich te nemen. Er is over het algemeen sprake van een ruim voldoende tot goed kwaliteitsniveau van de schoolgebouwen in de gemeente Best.

Met de wetwijziging per 1 januari 2015 zijn schoolbesturen voortaan verantwoordelijk voor het uitvoeren en financieren van groot onderhoud. Enkel voorzieningen voor uitbreiding of nieuwbouw vallen onder verantwoordelijkheid van en financiering door de gemeente. In 2009 zijn alle schoolgebouwen (behoudens het gebouw aan de Johannes Vermeerstraat 21) aangepakt in het kader van 'frisse scholen'. Waardoor de luchtkwaliteit in de onderwijsruimtes is verbeterd.

In de tabel hiernaast is weergegeven in welke jaren er aanpassingen of uitbreidingen in de onderwijshuisvesting zijn uitgevoerd.

2.4 Opheffing en instandhouding

Op basis van de Wet op het primair onderwijs is per 1 januari 2016 de opheffingsnorm voor het primair onderwijs voor de gemeente Best vastgesteld op 139 leerlingen en de stichtingsnorm op 232 leerlingen. Wanneer een school qua leerlingenaantal onder de opheffingsnorm komt, kan het schoolbestuur besluiten om de school in stand te houden met toepassing van de 'gemiddelde schoolgrootte systematiek'. Deze regel houdt in dat scholen met een leerlingenaantal beneden de opheffingsnorm toch voor rijksbekostiging in aanmerking komen, mits de scholen onder hetzelfde schoolbestuur gezamenlijk een leerlingenaantal halen, dat ten minste 10/6 x de opheffingsnorm bedraagt.

Naam school	Stichtingsjaar	Groot onderhoud / Renovatie
IKC de Kiezel (HV)	1972	2013 (Renovatie)
IKC de Kiezel (Disl)	1967	2012 (Ver- nieuwbouw)
De Heydonck (HV)	1968	2012 (renovatie)
De Heydonck (Paardenhei 7)	1999	-
De Klimboom	2000	-
St. Antonius (Vlinderhei 14)	2007	-
De Paersacker	1954	-
IKC Platijn	2020	-
De Zevensprong	1978	-
Immanuel	1990	1995 (uitbreiding)
KC Platijn (Wilhelminaschool)	1960	2009
KC Platijn (De Schakel)	1987	-
De Zevensprong (Notermansstraat)	1982	2004 (renovatie en uitbreiding KDV)

Samenvattend

- Er zijn 10 scholen in het primair onderwijs die vallen onder twee schoolbesturen;
- Partou, Korein, Bambino en Little People zijn partners op het gebied van kinderopvang, voorschoolse voorzieningen en buitenschoolse opvang;
- Voorbereidingen worden getroffen voor het realiseren van IKC Platijn in de wijk Dijkstraten;
- Er is sprake van een stabilisatie van het leerlingenaantal van ruim 2400 leerlingen in het primair onderwijs;
- Er is sprake van een overschot in ruimtecapaciteit in het primair onderwijs van circa 3.500 m² BVO. Dit is ongeveer 25% van het beschikbare bestand;
- De bouwkundige staat van het merendeel van de schoolgebouwen is voldoende tot goed;

3. ONTWIKKELINGEN

In dit onderdeel worden ontwikkelingen uiteengezet die van invloed zijn bij de keuzes die gemaakt worden in het IHP. Het betreft hier de volgende zaken: duurzaamheid, sociaal domein en passend onderwijs, de verdeling van de verantwoordelijkheden van groot onderhoud en nieuwbouw per 1 januari 2015.

Er wordt eerst een algemene beschrijving gegeven van deze ontwikkelingen waarna vervolgens de relatie met dit IHP uiteengezet wordt.

3.1 Duurzaamheid

De gemeente Best heeft de ambitie om energieneutraal en afval loos te worden. In 2017 zijn het 3-sterrendossier duurzaamheid, het uitvoeringsprogramma duurzaamheid en de nota 'duurzaam wonen' vastgesteld. De ambitie voor een energieneutraal en afvalloos Best is hoog. Voor het tempo sluiten we aan bij de regio met de ambitie 'eerste energieneutrale regio te zijn'. De ambitie kunnen we niet alleen realiseren. Dit vergt ook een inspanning van onze inwoners en ondernemers. Zodoende blijven we de komende jaren nog nadrukkelijk inzetten op samenwerking met het maatschappelijke veld, zowel lokaal als regionaal.

Relatie met IHP

Bij het aanpakken van onderhoudsopgaven door de schoolbesturen en bij de nieuwbouw van scholen wordt aandacht besteed aan de gestelde ambities en uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid. Het te behalen rendement in energiebesparing is van invloed op de wijze van financiering.

3. Ontwikkelingen

3.2 Sociaal domein en passend onderwijs

De doordecentralisatie van taken op het gebied van passend onderwijs en (preventieve) jeugdhulp en ondersteuning, is van invloed op de mate waarin scholen en voorschoolse voorzieningen onderwijs en opvang verzorgen voor jeugdigen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Dit vraagt om bepaalde expertise van onderwijs en voorschoolse instellingen. En om andersoortige ruimtes in het schoolgebouw waar jeugdigen zich even kunnen terugtrekken (time-out plekken) of waar expertisepartners op het gebied van (preventieve) jeugdhulp terecht kunnen. De onderwijsvoorzieningen zijn bij uitstek een goede vindplaats voor signalen en hulpvragen vanuit jeugdigen.

Relatie met IHP

In dit IHP wordt door het benoemen van deze ontwikkelingen het belang ervan aangegeven. Bij de doorontwikkeling van de ondersteuningsstructuur in het sociaal domein bekijken we in hoeverre er sprake is van huisvestelijke consequenties in het onderwijs, voor zover hier nog niet voldoende in is voorzien. Voor wat betreft de opgave van passend onderwijs is er vanwege een grotere diversiteit in gedragingen van jeugdigen behoefte aan specifieke kleine ruimtes zoals time-out plekken. Dit is ook merkbaar bij de voorschoolse voorzieningen en buitenschoolse opvang; in de vrije tijd (zonder de structuur van het onderwijs) lukt het minder goed om mee te komen, kleinere ruimtes zijn wenselijk om te ontladen. Leegstand in schoolgebouwen kan hiervoor aangewend worden. **13.**

3.3 Verdeling verantwoordelijkheden groot onderhoud en nieuwbouw vanaf 1 januari 2015

Met de veranderende verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeenten en schoolbesturen is de formele rol van gemeenten op het gebied van onderwijshuisvesting teruggebracht. Vanaf 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen in het primair onderwijs verantwoordelijk voor het buitenonderhoud en aanpassingen in de onderwijshuisvesting. Deze verantwoordelijkheid lag voorheen bij de gemeente. De overheveling van deze taken ging gepaard met een overheveling van het Rijksbudget dat bedoeld is voor het buitenonderhoud en aanpassing van schoolgebouwen in het primair onderwijs. De vergoedingsstroom loopt rechtstreeks van het Rijk naar de schoolbesturen. De gemeente behoudt haar taken voor wat betreft nieuwbouw van onderwijshuisvesting, hiervoor blijft de gemeente financiële middelen ontvangen in het gemeentefonds (niet geormerkt). Momenteel spelen er op landelijk niveau discussies hoe om te gaan met meerjarige afspraken over groot onderhoud en nieuwbouw op basis waarvan er wordt nagedacht over een mogelijk regeling voor 'renovatie'.

Relatie met dit IHP

In gesprek tussen de gemeente en de schoolbesturen blijkt er behoefte te bestaan aan duidelijkheid over het moment van nieuwbouw van onderwijsvoorzieningen. Het uitgangspunt hierbij is dat er sprake is van nieuwbouw na een periode van 60 jaren (VOHV, 2015) echter dit moment kan soms afwijken vanwege een aantal factoren zoals het bouwjaar, de bouwconstructie, materiaalgebruik en andere aspecten die ertoe bijdragen dat het gebouw al eerder aan (ver)nieuwbouw toe is. Door het maken van meerjarige afspraken over het moment van nieuwbouw van onderwijsvoorzieningen in combinatie met het DNA van het gebouw (bouwkundige, onderwijskundige en financiële staat) streven we naar het behouden van kwalitatief goede onderwijshuisvesting. De afspraken die hierbij gemaakt worden zijn gebaseerd op de wettelijke verantwoordelijkheden en bekostiging zoals neergelegd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) en worden per gebouw bekeken.

A close-up photograph of a hand holding a piece of white chalk, writing on a black chalkboard. The hand is positioned in the lower right quadrant of the image. The chalkboard is covered in white chalk markings, including the numbers '13', '2', and '3', and mathematical symbols like '+' and a fraction bar. The background is a solid light gray.

4. BELEIDSKADER

In dit onderdeel wordt het beleidskader geschetst waarin de inhoudelijke visie van gemeente, onderwijspartners en voorschoolse voorzieningen op het gebied van opgroeien en ontwikkelen in en om de onderwijsvoorzieningen en voorschoolse voorzieningen in Best uiteengezet wordt. De focus ligt hierbij op duurzaamheid, samenwerking en multifunctioneel gebruik, meerjarige afspraken over groot onderhoud en nieuwbouw en een goede spreiding van onderwijsvoorzieningen over de gemeente Best.

Hiernaast gaat het beleidskader uit van een indeling van de gemeente Best in vijf 'spreidingsgebieden' waarbinnen bepaalde basisvoorzieningen voor onderwijs en voorschoolse voorzieningen aanwezig zijn. Deze indeling dient als basis voor de verdere uitwerking van het huisvestingsplan.

4.1 Beleidskader: algemeen

In dit onderdeel zijn de beleidsdoelstellingen van dit IHP uiteengezet. Deze doelstellingen zijn in gezamenlijk overleg tussen de gemeente, de partners uit het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen geformuleerd.

'Optimale ontwikkeling en ontplooiing van jeugdigen in Best'

De gemeente Best streeft samen met haar onderwijspartners en voorschoolse voorzieningen naar een 'optimale ontwikkeling en ontplooiing van alle jeugdigen in Best'. De verdere intensivering van de samenwerking tussen scholen onderling en tussen scholen en de voorschoolse voorzieningen is hierbij een belangrijke factor. Hierbij streven partners naar een doorgaande ontwikkelingslijn, een warme overdracht en een sluitende zorgketen voor jeugdigen. Deze samenwerking is de basis voor de ontwikkeling van integrale kindcentra in Best.

'Multifunctioneel gebruik en sociale samenhang in de wijk'

Het multifunctioneel gebruik van onderwijsvoorzieningen biedt kansen voor kinderen, jeugdigen, ouders en wijkbewoners om elkaar te ontmoeten, zorgvragen te stellen en eventueel ondersteuning te bieden, te sporten en voor culturele activiteiten. De onderwijsvoorziening leent zich hier bij uitstek voor vanwege de laagdrempeligheid, de centrale ligging en de functionaliteiten van het gebouw (aula, speellokaal, computerlokalen). Hiernaast is ook het gebruik van speelterreinen binnen en buiten schooltijd een item dat steeds meer aandacht krijgt. Buiten spelen is erg belangrijk voor de sociale, cognitieve en motorische ontwikkeling van kinderen. Het is een belangrijke vorm van bewegen waardoor overgewicht kan worden tegengegaan. Het schoolplein speelt hierbij een belangrijke rol zowel tijdens als buiten schooltijd. De flexibiliteit en mogelijkheden van een gebouw en de samenwerkingsgezindheid zijn van invloed op de mate waarop het multifunctioneel gebruik gestalte krijgt. Dit kan per locatie verschillen.

'Goede spreiding van onderwijsvoorzieningen over Best'

De terugloop van het aantal leerlingen heeft de afgelopen periode gezorgd voor leegstand in de onderwijsgebouwen op basis waarvan keuzes zijn gemaakt om dependances van schoolgebouwen af te stoten (Heuveleind/Heivelden) en om scholen met elkaar te laten fuseren. Deze keuzes zijn van invloed op de spreiding van onderwijsvoorzieningen over de gemeente Best. Een goede spreiding is van belang om de bereikbaarheid, de toegankelijkheid en de kwaliteit van onderwijsvoorzieningen te borgen. Hiernaast biedt een goede spreidingsduiding ook de basis voor verdere uitwerking van de integrale kindcentra en multifunctioneel gebruik door de wijk. Door wijken te clusteren in een spreidingsgebied ontstaat er een logische indeling op basis waarvan keuzes gemaakt worden over het behouden of het afstoten van gebouwen en over investeringen in nieuwbouw of aanpassingen van onderwijsvoorzieningen. Voor het definiëren van deze spreidingsgebieden hanteren wij de volgende voorwaarden:

- De nabijheid van onderwijsvoorzieningen is van belang voor een goede en verkeersveilige bereikbaarheid voor ouders en kinderen. Hierbij worden onveilige verkeerssituaties of verkeersmatige obstakels vermeden (bijv. het spoor);
- Voor de functie als voorziening voor de wijk is de nabijheid van belang, daarom wordt een maximale straal van 1 km gehanteerd per spreidingsgebied.

4.2 Beleidskader: uitgangspunten

Voor het bereiken van de hiervoor gestelde doelstellingen in het beleidskader zijn kaders en uitgangspunten geformuleerd. Deze kaders en uitgangspunten zijn in gezamenlijk overleg tussen de gemeente, de partners uit het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen geformuleerd. De ambitie tot het vormen van integrale kindcentra is opgenomen in het Convenant vorming Integrale Kindcentra gemeente Best 2015.

Algemeen

- Samenhang faciliteren tussen onderwijs, kinderopvang, voorschoolse voorzieningen, zorg, ondersteuning, sport en cultuur in de wijk (integrale kindcentra);
- Efficiënt en multifunctioneel gebruik van voorzieningen en ruimtes waarbij leegstand (zoveel als mogelijk) wordt vermeden en voorkomen;
- Het realiseren van een evenwichtige en gelijkmatige spreiding van leerlingen over Best en hier gezamenlijk de verantwoordelijkheid innemen;
- Het hanteren van spreidingsgebieden waarbinnen de opgaven op het gebied van onderwijs, integrale kindcentra en huisvesting worden uitgewerkt;

Verloop leerlingenaantal

- Leegstand in schoolgebouwen waar mogelijk benutten voor ontwikkelingen op het gebied van 'integrale kindcentra', passend onderwijs en vernieuwing van de speel- en leeromgeving;
- De leegstand over de gemeente in relatie te zien met de onderhoudsstaat van voorzieningen en hierin keuzes te maken;

Sociaal domein en passend onderwijs

- Scholen moeten toegankelijk zijn voor leerlingen met een beperking;
- Ontwikkelingen vanuit het regionaal samenwerkingsverband voor het primair onderwijs en het regionaal samenwerkingsverband voor het voortgezet onderwijs zijn afhankelijk voor de wijze waarop de invulling van passend onderwijs op de scholen zich ontwikkeld en de mate waarin specifiek extra faciliteiten in en om de onderwijsvoorziening nodig zijn.

Samenwerking, brede scholen en integrale kindcentra

- Samenwerking intensiveren tussen de scholen onderling (scholen en besturen) en tussen scholen en voorschoolse voorzieningen;
- De samenwerking richt zich op partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen met als vaste partner het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen;
- De kansen die er zijn om de brede school of integraal kindcentrum vorm te geven door middel van gezamenlijke huisvesting worden zoveel mogelijk benut;
- Samenwerking met partners op het gebied van sport, cultuur en vrijetijdsbesteding is inherent aan de brede school of het integrale kindcentrum, fysiek hoeven deze partners niet in alle spreidingsgebieden aanwezig te zijn;
- In de integrale kindcentra staat de ontwikkeling van het kind en de vragen en behoeften van kinderen en ouders centraal, de huisvesting dient hier zoveel mogelijk op aan te sluiten;
- Het integrale kindcentrum is bij voorkeur het 'kloppende hart' van de wijk en in die hoedanigheid ook een voorziening voor ontmoeting voor bijvoorbeeld bewoners uit de wijk.
- Prioritering toepassen waarbij leegstand ten eerste wordt ingezet ten behoeve van de kerntaak onderwijs, ten tweede ten behoeve van voorschoolse voorzieningen en BSO en vervolgens voor overige activiteiten. Wanneer sprake is van IKC dienen nadere afspraken gemaakt te worden over prioritering.

Bouwheerschap en instandhouding scholen

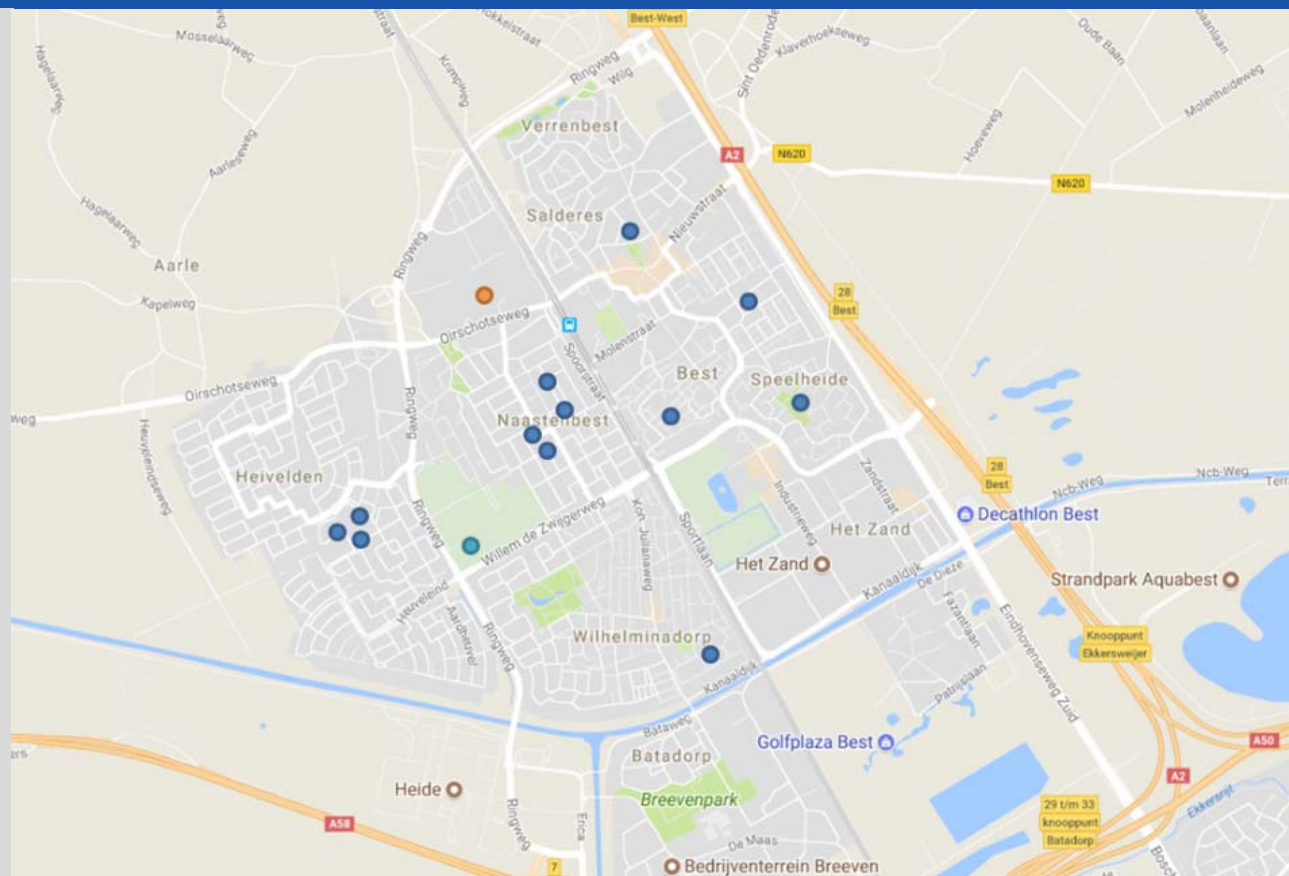
- Afhankelijk van de type nieuwbouw of uitbreiding wordt in samenspraak met gemeente en schoolbestuur bekeken wie het bouwheerschap op zich neemt.

4.3 Beleidskader: spreidingsgebieden

Spreidingsgebieden

- Voor een goede en toekomstbestendige spreiding van kindvoorzieningen over de gemeente Best wordt een indeling in een aantal 'spreidingsgebieden' voorgesteld.
- Binnen deze gebieden zijn in principe de basisvoorzieningen voor onderwijs, voorschoolse voorzieningen en waar mogelijk bredere voorzieningen (sport, cultuur, zorg, welzijn etc.) aanwezig.
- Bij de verdere uitwerking en intensivering van de samenwerking zijn deze spreidingsgebieden leidend.

- I. **Heuveleind / Heivelden** = In dit gebied zijn de scholen St. Antonius, de Klimboom, de Heydonck (dislocatie) gesitueerd. Hiernaast zijn Korein, Partou en Little People gesitueerd in dit gebied met BSO en kinderdagopvang.
- II. **Hoge Akker / Leeuwerik / Spielheide** = In dit gebied zijn de scholen de Zevensprong en IKC de Kiezel (dislocatie) gesitueerd. Hiernaast is Korein gesitueerd met BSO en kinderdagopvang in dit gebied.
- III. **Wilhelminadorp / Kantonnier / Batadorp** = In dit gebied is de Paersacker gesitueerd. Hiernaast is Little People gesitueerd met BSO en kinderdagopvang.
- IV. **Aarlesche Erven** = In dit nieuw te ontwikkelen woongebied wordt onderzocht of er sprake gaat zijn van een nieuwe onderwijsvoorziening.
- V. **Dijkstraten** = In dit gebied worden voorbereidingen getroffen voor het realiseren van een nieuwbouw IKC Platijn waarbij ook Korein gehuisvest wordt.
- VI. **Naastenbest** = In dit gebied zijn drie scholen in het primair onderwijs gehuisvest, te weten de Heydonck (HV), de Immanuel en IKC Platijn. Het Heerbeek College (VO) is ook gehuisvest in dit gebied. Hiernaast zijn Bambino, Korein, Little People en Partou gesitueerd in dit gebied met BSO, voorschoolse voorzieningen en kinderdagopvang.

4.4 Bouwheerschap

Bouwheerschap bij bevoegd gezag

In artikel 103 WPO is bepaald dat het bouwheerschap wordt neergelegd bij het bevoegd gezag van de school (dit is het schoolbestuur). De wet biedt daarbij de mogelijkheid dat het bevoegd gezag en burgemeester en wethouders overeenkomen dat de gemeente de voorziening tot stand brengt. Het moet vooraf duidelijk vaststaan of al dan niet gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid. Wanneer de gemeente het bouwheerschap op zich neemt, wordt het (juridisch) eigendom na oplevering, overgedragen aan het schoolbestuur.

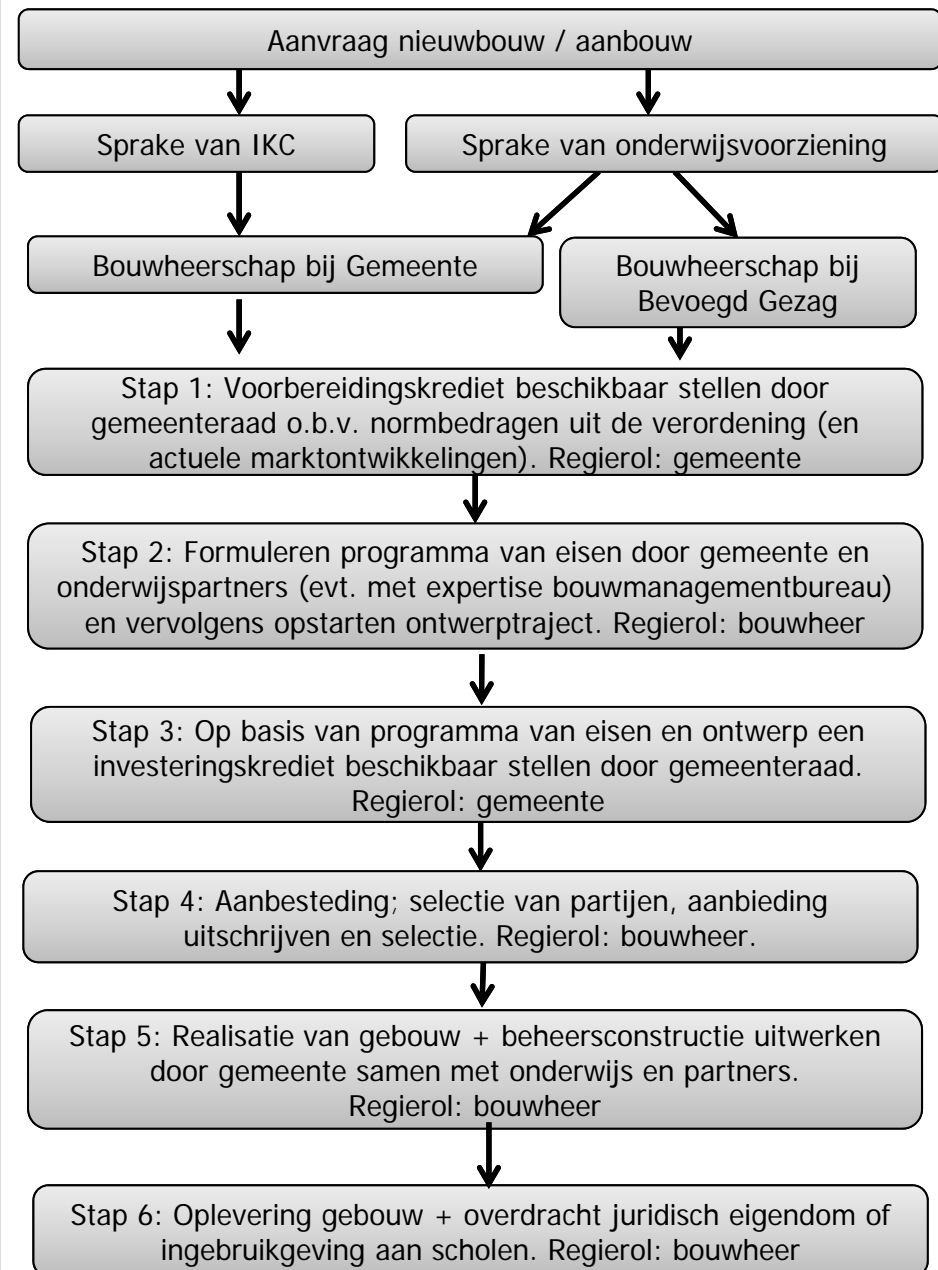
Bouwheerschap in de gemeente Best

In de gemeente Best is ervoor gekozen om het bouwheerschap veelal bij de gemeente te beleggen, dit op verzoek van het schoolbestuur.

Huidige ontwikkelingen pleiten ervoor om te overwegen hoe om te gaan met het bouwheerschap bij het realiseren van een nieuwe voorzieningen in de onderwijshuisvesting. Een van deze ontwikkelingen is dat er geen sprake meer is van het bouwen van sec een 'school' maar dat we uitgaan van het realiseren van integrale kindcentra (IKC). We spreken van een IKC wanneer er sprake is van gezamenlijke huisvesting, gedeeld ruimtegebruik, gezamenlijk beheer, één pedagogische visie en één organisatie. Vanwege de complexiteit van de bouwopgave en de diversiteit aan belangen wordt in deze situatie het bouwheerschap bij voorkeur neergelegd bij de gemeente. Hiernaast zijn er situaties te bedenken dat het schoolbestuur de gemeente vraagt om het bouwheerschap op zich te nemen ook al betreft het puur een onderwijsvoorziening. Dit kan bijvoorbeeld wanneer het een specifieke bouwlocatie betreft (ruimtelijke aspecten) of wanneer de school zelf niet voldoende expertise in huis heeft om dit op te pakken. In de situaties waarin het bouwheerschap bij het schoolbestuur blijft, houdt de gemeente toezicht op het proces. In het stroomschema hiernaast is weergegeven welke processtappen doorlopen moeten worden en wie bij welke stap waarvoor verantwoordelijk is.

Zorgplicht schoolgebouwen

De gemeente heeft een toezichthoudende rol om ervoor te zorgen dat het gebouwenbeheer zorgvuldig wordt nageleefd. Hiervoor wordt periodiek een gezamenlijke gebouweninspectie uitgevoerd.

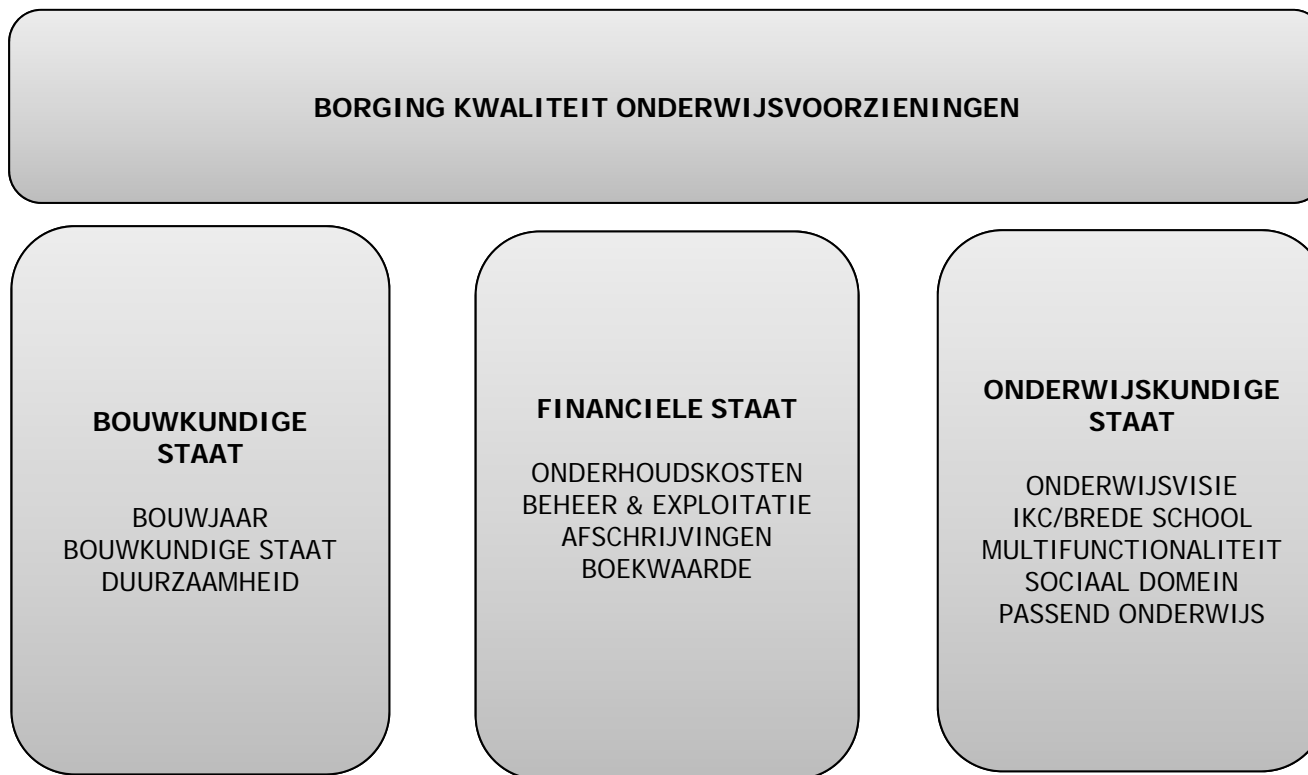
4.5 Meerjarig perspectief op groot onderhoud en nieuwbouw

Groot onderhoud en nieuwbouw van onderwijsvoorzieningen

Om te komen tot een meerjarig perspectief op groot onderhoud en nieuwbouw - met inachtneming van de verantwoordelijkheidsdeling tussen de gemeente en schoolbesturen op basis van de Wet op het Primair Onderwijs - maken we nadere afspraken. Per onderwijsvoorziening wordt een afweging gemaakt op basis van de bouwkundige, financiële en onderwijskundige kwaliteit van het gebouw. Op basis van deze drie pijlers in combinatie met de WPO wordt in samenspraak tussen gemeente en schoolbestuur een keuze gemaakt en bepalen we wie welke verantwoordelijkheid hierin heeft.

Op basis van de Wet op het Primair Onderwijs geldt dat een schoolgebouw na een periode van 60 jaren in aanmerking komt voor nieuwbouw. Echter kan levensduur verlengende renovatie soms eerder aan de orde zijn dan na 60 jaren. Wanneer een gebouw in zodanige staat verkeerd dat het onmogelijk lijkt dat deze zonder ingrijpende aanpassingen de gebouwenleeftijd van 60 jaar bereikt en renovatie per definitie aan de orde is, vindt er een financiële bijdrage vanuit de gemeente plaats. De financiële bijdrage is nooit hoger dan 50% van het totale investeringsbedrag voor renovatie. En de renovatieopgave is nooit meer dan 50% van de kosten voor nieuwbouw (zowel dan wordt er gekozen voor nieuwbouw).

Deze afspraken worden neergelegd in een beleidsregel. De financiële doorvertaling van deze meerjarige afspraken moet vertaald worden in de gemeentelijke begroting en in de meerjarenbegroting van de schoolbesturen aangaande het meerjarig onderhoudsprogramma. Mocht er sprake zijn van een landelijke renovatieregeling dan komt de beleidsregel te vervallen.

5. UITWERKING VAN HET BELEIDSKADER

In dit onderdeel worden de consequenties van hetgeen opgenomen is in het hiervoor geformuleerde beleidskader doorvertaald naar de specifieke onderwijsvoorzieningen binnen de gemeente Best.

Per spreidingsgebied wordt een algemene beschrijving gegeven van de aanwezige onderwijs- en voorschoolse voorzieningen in dit gebied. Vervolgens wordt de ruimtecapaciteit en de daadwerkelijke ruimtebehoefte nu en naar de toekomst toe in beeld gebracht. Op basis hiervan worden – met inachtneming van het geformuleerde beleidskader – de ontwikkelingen in het spreidingsgebied nader uitgewerkt.

5.1 Spreidingsgebied Heuveleind / Heivelden

Algemeen

In het spreidingsgebied Heuveleind / Heivelden zijn drie onderwijsvoorzieningen en drie voorschoolse voorzieningen aanwezig. Deze partners zijn gezamenlijk gehuisvest in het zogenaamde 'Campusgebied' aan de Paardenhei en de Vlinderhei.

Het betreft in het primair onderwijs BS de Klimboom, St. Antonius en de Heydonck (dislocatie). Naast onderwijsvoorzieningen zijn in dit gebied de volgende voorschoolse voorzieningen aanwezig; Partou kinderopvang, Korein kinderopvang en peuterwerk, Little People kinderopvang.

In de figuur hiernaast zijn de locaties weergegeven.

5.1 Spreidingsgebied Heuveleind / Heivelden

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

In het spreidingsgebied Heuveleind / Heivelden is een ruimtecapaciteit aanwezig voor onderwijshuisvesting van in totaal 6.071 m² (dit is exclusief de schoolwoningen aan de Wildheuvel). Op dit moment (2018) is er een ruimtebehoefte aan onderwijshuisvesting van 5.812 m², op korte termijn (2021) is dit nog 4.938 en op lange termijn (2036) is dit 4.328 m². Een deel van de huidige overcapaciteit wordt op dit moment ingezet voor huisvesting van Partou bij de Antonius. Op middellange en lange termijn is er naar verwachting sprake van een overcapaciteit (oftewel leegstand) in dit gebied van circa 2.000 m². In de periode van dit IHP 2019 – 2022 is er al sprake van circa 1.000 m² leegstand voor wat betreft ruimtebehoefte aan onderwijs.

Campus Paardenhei / Vlinderhei

Een van de opgaven in het IHP 2014– 2017 was om van vijf onderwijslocaties naar drie onderwijslocaties te komen, waarbij zoveel als mogelijk ook de voorschoolse voorzieningen in nabijheid gehuisvest konden worden. Dit was mogelijk vanwege de leegstand in de drie onderwijsvoorzieningen aan de Paardenhei en de Vlinderhei. Het totale onderwijsprogramma is op drie onderwijslocaties gehuisvest, wat ervoor heeft gezorgd dat de schoolwoningen aan de Wildheuvel en de Zweefheuvel niet meer in gebruik zijn door het onderwijs. Het totale programma van voorschoolse voorzieningen is niet volledig ingepast vanwege juridische afspraken, dit behoeft de komende periode nog aandacht om te komen tot slimme oplossingen.

Schoolwoningen

De schoolwoningen aan de Zweefheuvel en Wildheuvel zijn niet meer in gebruik door het onderwijs. Wel worden een aantal ruimten verhuurd aan de voorschoolse voorzieningen. Het is wenselijk dat deze partners ook hun plek vinden in het gebied rondom de Paardenhei en Vlinderhei zodat er sprake is van integrale huisvesting en zodat de schoolwoningen toegevoegd kunnen worden aan het woningbestand van de gemeente Best.

In onderstaand overzicht is het verloop van de ruimtebehoefte in dit gebied weergegeven. De aantallen zijn weergegeven in m² BVO.

Voorziening	Ruimtecapaciteit in OHV	Ruimtebehoefte	Leegstand (OHV)
Primair Onderwijs	Totaal: 6.071 m ²	Korte termijn (2021): 4.938 m ²	Korte termijn (2021): 1.133 m ²
	Antonius 2.317 m ²	Antonius 2.207 m ²	Antonius 110 m ²
	De Klimboom 1.628 m ²	De Klimboom 2.308 m ²	De Klimboom -680 m ²
	Heydonck (dislocatie) 2.126 m ²	Heydonck (dislocatie) 423 m ²	Heydonck (dislocatie) 1.703 m ²
		Lange termijn (2036): 4.328 m ²	Lange termijn (2036): 1.743 m ²
		Antonius 1.759 m ²	Antonius 558 m ²
	De Klimboom 2.242 m ²	De Klimboom -614 m ²	
	Heydonck (dislocatie) 327 m ²	Heydonck (dislocatie) 1.799 m ²	
Gymonderwijs	Gymlokaal Heivelden	Korte termijn: 2 Gymlokalen Lange termijn: 1 Gymlokaal	-

5.2 Spreidingsgebied Hoge Akker / Leeuwerik / Speelheide

Algemeen

In het spreidingsgebied Hoge Akker / Leeuwerik / Speelheide zijn twee scholen in het primair onderwijs aanwezig, gevestigd in drie onderwijsvoorzieningen. Hiernaast is Korein gehuisvest bij beide scholen met kinderdagopvang, BSO en voorschoolse voorziening.

Het betreft IKC de Kiezel (dislocatie) en BS de Zevensprong waarvan de hoofdlocatie is gevestigd aan de Haktol en de dependance aan de Notermansstraat.

In de figuur zijn de locaties weergegeven.

5.2 Spreidingsgebied Hoge / Akker / Leeuwerik / Spielheide

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

In het spreidingsgebied Hoge Akker / Leeuwerik / Spielheide is een ruimtecapaciteit aanwezig voor onderwijshuisvesting van in totaal 3.390 m². Op dit moment (2018) is er een ruimtebehoefte aan onderwijshuisvesting van 2.177 m², op korte termijn (2021) is dit 2.368 m² en op lange termijn (2036) is dit 2.061 m². In de periode van dit IHP 2019 – 2022 vindt er een daling van de ruimtebehoefte plaats wat een aanzienlijke leegstand tot gevolg heeft van in totaal circa 1.300 m². Deze daling was al voorzien in het IHP 2014 – 2017, op basis hiervan was de opgave gesteld om in dit gebied van drie onderwijslocaties naar twee onderwijslocaties te komen waarbij zoveel als mogelijk ook de voorschoolse voorzieningen in nabijheid gehuisvest konden worden. Hierbij was aangegeven dat het behouden van IKC de Kiezel (dislocatie) een vaststaand gegeven is vanwege de recent uitgevoerde renovatie in 2011. Op basis van een integraal afwegingskader is in het OOGO najaar 2016 de richting uitgesproken om de locatie van de Zevensprong aan de Haktol te behouden als onderwijsvoorziening en om de dislocatie aan de Notermanstraat op termijn af te stoten.

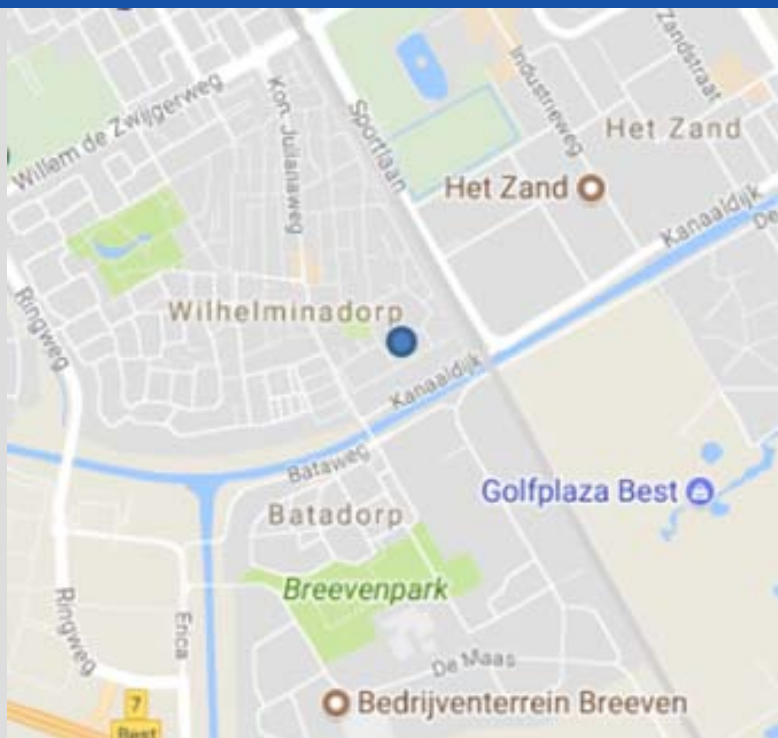
Opgaven

Het huisvesten van het totale programma van de Zevensprong op de locatie aan de Haktol valt samen met een opgave van groot onderhoud aan dit gebouw. Op basis hetgeen gesteld in het beleidskader van dit IHP wordt een afweging gemaakt op basis van de bouwkundige, financiële en onderwijskundige kwaliteit van het gebouw. Op basis van deze afweging wordt gekeken of het gebouw in aanmerking komt voor renovatie, vernieuwbouw of nieuwbouw. De locatie aan de Notermanstraat wordt op termijn afgestoten, in onderstaande tabel maken de m² BVO van de Notermanstraat nog wel onderdeel uit van de ruimtecapaciteit aan OHV in dit gebied. De financiële consequenties hangen samen met de daadwerkelijke investeringsopgave.

In onderstaand overzicht is het verloop van de ruimtebehoefte in dit gebied weergegeven. De aantallen zijn weergegeven in m² BVO.

Voorziening	Ruimtecapaciteit in OHV	Ruimtebehoefte	Leegstand (OHV)
Primair Onderwijs	Totaal: 3.390 m ²	Korte termijn (2021): 2.368 m ²	Korte termijn (2021): 1.022 m ²
	Zevensprong (HV) 1.280 m ²	Zevensprong 1.533 m ²	Zevensprong 597 m ²
	Zevensprong (dislocatie) 850 m ²	IKC de Kiezel (disl.) 835 m ²	IKC de Kiezel (disl.) 425 m ²
	IKC de Kiezel (dislocatie) 1.260 m ²	Lange termijn (2036): 2.061 m ²	Lange termijn (2036): 1.329 m ²
		Zevensprong 1.322 m ²	Zevensprong 808 m ²
		IKC de Kiezel (disl.) 739 m ²	IKC de Kiezel 521 m ²
Gymonderwijs	Gymlokaal IKC de Kiezel (disl.) Gymlokaal Zevensprong	1 Gymlokaal	1 Gymlokaal (inzet voor huisvesting m ² aan onderwijs capaciteit en voorschools)

5.3 Spreidingsgebied Wilhelminadorp / Kantonnier / Batadorp

Algemeen

In het spreidingsgebied Wilhelminadorp / Kantonnier / Batadorp is een school in het primair onderwijs aanwezig, dit is BS de Paersacker. Hiernaast is Little People als voorschoolse voorziening gehuisvest in dit gebied met kinderopvang en BSO.

In de figuur is de locatie weergegeven.

5.3 Spreidingsgebied Wilhelminadorp / Kantonier / Batadorp

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

In het spreidingsgebied Wilhelminadorp / Kantonier / Batadorp is een ruimtecapaciteit aanwezig voor onderwijshuisvesting van in totaal 1.480 m². Op dit moment (2018) is er een ruimtebehoefte aan onderwijshuisvesting van 959 m², op middellange termijn (2021) is dit 1.074 m² en op lange termijn (2036) is dit 1.141 m².

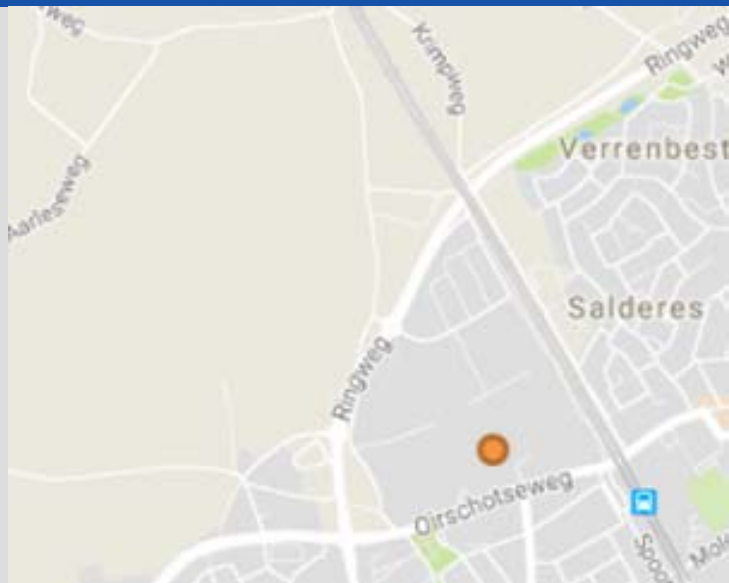
Meerjarige afspraken groot onderhoud en nieuwbouw

BS de Paersacker (1954) heeft een levensduur van ruim 60 jaren wat betekent dat er op papier sprake is van nieuwbouw. Op basis hetgeen gesteld in het beleidskader van dit IHP wordt een afweging gemaakt op basis van de bouwkundige, financiële en onderwijskundige kwaliteit van het gebouw. Op basis van deze afweging wordt gekeken of het gebouw in aanmerking komt voor renovatie, vernieuwbouw of nieuwbouw. Eventuele parallelle ontwikkelingen in het omliggende gebied worden bij de afweging betrokken. De financiële consequenties hangen samen met de daadwerkelijke investeringsopgave en het aanbestedingsresultaat.

In onderstaand overzicht is het verloop van de ruimtebehoefte ten opzichte van de ruimtecapaciteit in dit gebied weergegeven. De aantallen zijn weergegeven in m² BVO.

Voorziening	Ruimtecapaciteit in OHV	Ruimtebehoefte	Leegstand (OHV)
Primair Onderwijs	Totaal: 1.480 m ²	Korte termijn (2021): 1.074 m ²	Korte termijn (2021): 406 m ²
	Paersacker 1.480 m ²	Paersacker 1.074 m ²	Paersacker 406 m ²
		Lange termijn (2036): 1.141 m ²	Lange termijn (2036): 339 m ²
		Paersacker 1.141 m ²	Paersacker 339 m ²
Gymonderwijs	Gymlokaal Paersacker	1 Gymlokaal	-

5.4 Spreidingsgebied Dijkstraten

Algemeen

In het spreidingsgebied Aarle / Dijkstraten is op dit moment nog geen onderwijsvoorziening gesitueerd. Wel worden de voorbereidingen getroffen voor een nieuwbouw onderwijsvoorziening in de vorm van een Integraal Kindcentrum voor IKC Platijn.

In de figuur is de locatie van de nieuwbouw IKC Platijn weergegeven.

5.4 Spreidingsgebied Dijkstraten

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

De geprognosticeerde ruimtecapaciteit voor de nieuw te realiseren onderwijsvoorziening in het spreidingsgebied Dijkstraten betreft circa 1.173 m² BVO. De verwachte ruimtebehoefte bij ingebruikname (2021) is 1.045 m². De verwachting is dat het aantal leerlingen de eerste jaren stijgt tot een ruimtebehoefte van circa 1.900 m² en vervolgens weer terugloopt en stabiliseert op 1.035 m². De piek wordt opgevangen door de inzet van schoolwoningen.

In onderstaand overzicht is het verloop van de ruimtebehoefte ten opzichte van de ruimtecapaciteit in dit gebied weergegeven. De aantallen zijn weergegeven in m² BVO.

Voorziening	Ruimtecapaciteit in OHV	Ruimtebehoefte	Leegstand (OHV)
Primair Onderwijs	Totaal: 1.173 m ²	Korte termijn (2021): 1.045 m ²	Korte termijn (2021): 128 m ²
	IKC Platijn 1.173 m ²	IKC Platijn 1.045 m ²	IKC Platijn 128 m ²
		Lange termijn (2036): 1.035 m ²	Lange termijn (2036): 138 m ²
		IKC Platijn 1.035 m ²	IKC Platijn 138 m ²
	Geen Gymlokaal voorzien	1 Gymlokaal	-

5.5 Spreidingsgebied Naastenbest

Algemeen

In het spreidingsgebied Naastenbest zijn drie scholen in het primair onderwijs aanwezig, dit zijn: BS de Heydonck, Immanuel school (Gereformeerd onderwijs) en IKC Platijn. Hiernaast is ook het Heerbeek College als voortgezet onderwijs fysiek gevestigd in dit gebied. De aanwezige voorschoolse voorzieningen zijn gehuisvest in of in nabijheid van de onderwijsvoorzieningen gesitueerd. Zo zijn Korein, Little People, Bambino en Partou gehuisvest in dit gebied.

Er is een sporthal aanwezig ten behoeve van het gymonderwijs en voor gebruik van andere sporten. Het Heerbeek College beschikt over in pandige sportvoorzieningen in de school.

Het Heerbeek College heeft een functie op (inter)gemeentelijk niveau en valt onder het bestuur van de vobo-scholen waar ook het Kempenhorst College (Oirschot) onder valt. De accommodatie waarin het Heerbeek College is gehuisvest is in 2009 gerenoveerd. Ondanks de regionale functie, wordt vanwege de fysieke locatie van het Heerbeek College in het spreidingsgebied Naastenbest meegenomen

In de figuur zijn de locaties van de scholen en de voorschoolse voorzieningen weergegeven.

5.5 Spreidingsgebied Naastenbest

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

In het spreidingsgebied Naastenbest is een ruimtecapaciteit aanwezig voor onderwijshuisvesting van in totaal 3.066 m². Op dit moment (2018) is er een ruimtebehoefte aan onderwijshuisvesting van 2.871 m², op korte termijn (2021) is dit 1.863 m² en op lange termijn (2036) is dit 1.862 m². De terugloop van de ruimtebehoefte wordt veroorzaakt door de verwachte verhuizing van IKC Platijn naar de nieuwbouw locatie in de wijk Dijkstraten. Dit gaat gepaard met het vrijvallen van twee onderwijsgebouwen te weten; locatie de Schakel en locatie Wilhelminaschool (inmiddels vrijgevallen). Om die reden worden deze twee gebouwen niet meegenomen in onderstaand overzicht van de gebouwcapaciteit. De andere twee onderwijsvoorzieningen (de Heydonck en Immanuel) in het primair onderwijs zijn zeer stabiel qua leerlingenverloop.

Hiernaast is bij het Heerbeek College sprake van een toename van het aantal leerlingen wat consequenties heeft voor de ruimtebehoefte.

Ontwikkelingen

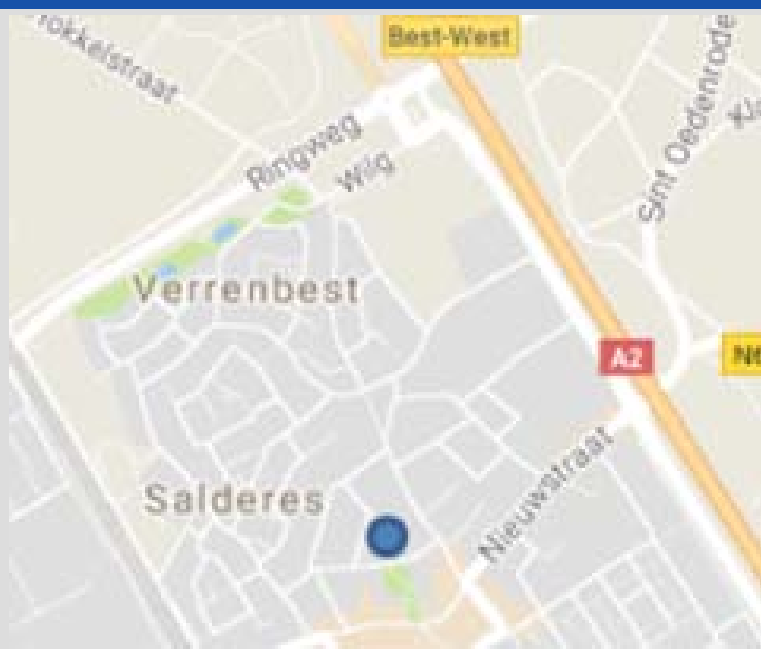
Vanwege de verplaatsing van IKC Platijn naar Dijkstraten valt in de agendaperiode van dit IHP ook locatie de Schakel eigendom terug aan de gemeente. Dit gebouw wordt ook onttrokken aan de onderwijshuisvesting in de gemeente. Voor zowel locatie de Schakel als locatie Wilhelminaschool moet nader bekeken worden wat we met deze gebouwen gaan doen. De twee onderwijsvoorzieningen die aanwezig blijven in dit spreidingsgebied komen in de periode van dit huisvestingsplan niet in aanmerking voor nieuwbouw of verbouw bekostigd door de gemeente.

In onderstaand overzicht is het verloop van de ruimtebehoefte ten opzichte van de ruimtecapaciteit in dit gebied weergegeven. De aantallen zijn weergegeven in m² BVO.

Voorziening	Ruimtecapaciteit in OHV	Ruimtebehoefte	Leegstand (OHV)
Primair Onderwijs	Totaal: 3.066 m ²	Korte termijn (2021): 1.863 m ²	Korte termijn (2021): 1.203 m ²
	Heydonck 1.923 m ²	Heydonck 1.160 m ²	Heydonck 763 m ²
	Immanuel 1.143 m ²	Immanuel 703 m ²	Immanuel 440 m ²
		Lange termijn (2036): 1.862 m ²	Lange termijn (2036): 1.204 m ²
		Heydonck 1.149 m ²	Heydonck 774 m ²
		Immanuel 713 m ²	Immanuel 430 m ²
Gymonderwijs	Sporthal Naastenbest	1 Gymlokaal	-

5.6 Spreidingsgebied Salderes / Centrum / Steegsche Velden

Algemeen

In het spreidingsgebied Salderes / Centrum / Steegsche Velden is een school in het primair onderwijs aanwezig, dit is IKC de Kiezel (hoofdlocatie). Hiernaast is Korein als voorschoolse voorziening gehuisvest in dit gebied met kinderopvang en BSO.

In de figuur is de locatie van de school en de voorschoolse voorzieningen weergegeven.

5.6 Spreidingsgebied Salderes / Centrum / Steegsche Velden

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

In het spreidingsgebied Salderes / Centrum / Steegsche Velden is een ruimtecapaciteit aanwezig voor onderwijshuisvesting van in totaal 2.681 m² (inclusief kantoor Stichting Best Onderwijs). Op dit moment (2018) is er een ruimtebehoefte aan onderwijshuisvesting van 1.940 m², op korte termijn (2021) is dit 1.910 m² en op lange termijn (2036) is dit 2.217 m².

Opgaven

Bij IKC de Kiezel is er ten opzichte van voorgaande jaren in plaats van een terugloop van het aantal leerlingen een toename van het aantal leerlingen zichtbaar. De ruimtecapaciteit is zodanig dat er voldoende mogelijkheden zijn om deze toename een plek te geven in de bestaande onderwijsvoorziening.

In onderstaand overzicht is het verloop van de ruimtebehoefte ten opzichte van de ruimtecapaciteit in dit gebied weergegeven. De aantallen zijn weergegeven in m² BVO.

Voorziening	Ruimtecapaciteit in OHV	Ruimtebehoefte	Leegstand (OHV)
Primair Onderwijs	Totaal: 2.681 m ²	Korte termijn (2021): 1.910 m ²	Korte termijn (2021): 771 m ²
	IKC de Kiezel 2.681 m ²	IKC de Kiezel 1.910 m ²	IKC de Kiezel 771 m ²
		Lange termijn (2036): 2.217 m ²	Lange termijn (2036): 464 m ²
		IKC de Kiezel 2.217 m ²	IKC de Kiezel 464 m ²
Gymonderwijs	Gymlokaal Bernardus	1 Gymlokaal	-

6. HUISVESTINGSAGENDA

De huisvestingsagenda 2019 – 2022 brengt in beeld wat de gemeente Best samen met de onderwijspartners en voorschoolse voorzieningen de komende vier jaar gaan aanpakken op het gebied van onderwijshuisvesting en IKC-vorming. De taken in de agenda komen voort uit de hiervoor weergegeven ontwikkelingen en acties per spreidingsgebied en het geformuleerde beleidskader.

6. Huisvestingsagenda

	2019	2020	2021	2022
Ontwikkeling en uitwerking van de gestelde opgaven per spreidingsgebied	Start uitwerking van de gestelde opgaven in het spreidingsgebied Hoge Akker / Leeuwerik / Speelheide: <ul style="list-style-type: none"> Afweging locatie Zevensprong renovatie, vernieuwbouw of nieuwbouw 	Vervolg uitwerking van de gestelde opgaven in het spreidingsgebied Hoge Akker / Leeuwerik / Speelheide: <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering locatie Zevensprong 	Vervolg uitwerking van de gestelde opgaven in het spreidingsgebied Hoge Akker / Leeuwerik / <ul style="list-style-type: none"> Afronden Afstoten locatie Notermanstraat als onderwijsvoorziening aan de gemeente (akte van overdracht eigendom) 	
	Vervolg uitwerking van de gestelde opgaven in het spreidingsgebied Dijkstraten <ul style="list-style-type: none"> Aanbesteding Bouwvoorbereiding 	Vervolg uitwerking van de gestelde opgaven in het spreidingsgebied Dijkstraten <ul style="list-style-type: none"> Realisatie 	Vervolg uitwerking van de gestelde opgaven in het spreidingsgebied Dijkstraten <ul style="list-style-type: none"> Oplevering Verhuizing vanuit bestaande locatie 	
	Start uitwerking opgaven in spreidingsgebied Wilhelminadorp / Kantonnier / Batadorp <ul style="list-style-type: none"> Start verkenning naar gebiedsontwikkeling in en om de Paersacker. En afweging renovatie, vernieuwbouw of nieuwbouw 			
	Haalbaarheidsstudie nieuwe school in Aarlesche Erven.			
Meerjarige afspraken groot onderhoud en nieuwbouw	Beleidsregel formuleren voor levensduur verlengende renovatie			
	Doorvertaling in gemeentelijke meerjarenbegroting			
Evaluatie				Evaluatie IHP 2019 – 2022 en Formuleren IHP 2023 – 2026.

7. FINANCIËEL OVERZICHT

Uit de huisvestingsagenda vloeit een aantal ontwikkelingen voort, die financiële consequenties met zich meebrengen. In dit onderdeel worden deze financiële consequenties in beeld gebracht voor de periode van 2019 - 2022.

Afstoten schoolgebouwen

In de huisvestingsagenda wordt nader uitgewerkt hoe om te gaan met de verwachte leegstand in de verschillende spreidingsgebieden. Zo wordt in Hoge Akker / Leeuwerik / Speelheide een gebouw afgestoten (Notermansstraat) en ook in Naastenbest wordt een gebouw afgestoten (de Schakel). Dit betekent dat de restant boekwaarden van deze scholen op dat moment incidenteel afgeboekt moeten worden. Hiertegenover staat de vrijval van kapitaallasten. Deze afwaardering en vrijvallen zijn verwerkt in het financieel overzicht op de volgende pagina.

Er zijn meerdere mogelijkheden voor de gebouwen die niet meer nodig zijn voor onderwijs. Bij einde gebruik door het onderwijs valt een onderwijsvoorziening gebouwelijk terug aan de gemeente. De gemeente is in staat om een keuze te maken wat te doen met dit vastgoedobject; is het rijp voor sloop, kan het een nieuwe functie huisvesten, wordt het verkocht of wordt de locatie herontwikkeld. Afhankelijk hiervan is er wel of geen sprake van een afwaardering van de boekwaarden. Aangezien na afstoten van het gebouw er geen sprake meer is van onderwijshuisvesting worden de kosten en opbrengsten van een functiewijziging, de boekwaarde en/of de opbrengsten van herontwikkeling van de leegstaande panden niet meegenomen in het financieel kader bij dit IHP 2019 – 2022.

Nieuwbouw IKC Platijn in Dijkstraten

Met het vormen van een nieuwbouw IKC Platijn wordt een aantrekkelijke en moderne onderwijsvoorziening gecreëerd. Het investeringsbedrag voor deze nieuw te bouwen voorziening is reeds incidenteel beschikbaar gesteld door de gemeenteraad en opgenomen op de meerjarenbegroting. Deze kosten worden dus niet opgenomen in dit IHP.

Uitwerking opgaven De Zevensprong en Paersacker

Op basis van de verdere uitwerking van de opgaven en de marktontwikkelingen wordt de daadwerkelijke financiële bijdrage bepaald.

Deze financiële consequenties worden in de tabel op pagina 38 nader uitgesplitst over de agendaperiode.

7. Financiële consequenties

	2019	2020	2021	2022
Afweging locatie De Zevensprong		Bijdrage PM		Kapitaallasten na oplevering in 2021 pm
Nieuwbouw IKC Dijkstraten				Kapitaallasten na oplevering in 2021 pm
Afwaarden Notermansstraat 27 en 29, vrijval kapitaallasten				Boekwaarde per 1-1-2022 , € 700.000 Vrijval kapitaallasten en exploitatielasten: € 28.800
Afwaarden Koningin Emmalaan per 1-1-2022 ivm renovatie Zevensprong				Boekwaarde per 1-1-2022 , € 196.000 Vrijval kapitaallasten en exploitatielasten: € 12.200
Afwaarden Johannes Vermeerstraat per 1-1-2022 ivm bouw IKC Dijkstraten				Boekwaarde per 1-1-2022 , € 316.000 Vrijval kapitaallasten en exploitatielasten : € 20.750

8. TOT SLOT

Met dit huisvestingsplan is het beleidskader geformuleerd voor toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting. Op basis van het beleidskader zijn vervolgens keuzes gemaakt hoe de gemeente, de schoolbesturen en de voorschoolse partners op korte (en lange) termijn streven en om gaan met het behouden van een goede kwaliteit van onderwijsvoorzieningen, duurzaamheid en IKC.

Om ervoor te zorgen dat er sprake blijft van een goed en gedifferentieerd niveau aan onderwijsvoorzieningen is gezocht naar een goede spreiding van onderwijsvoorzieningen. Dit heeft geresulteerd in continuering van het werken met spreidingsgebieden.

De komende vier jaar worden wederom stappen gezet in de uitwerking naar een toekomstbestendig voorzieningenniveau op het gebied van onderwijs in Best.

Om de uitwerking van de huisvestingsagenda in lijn met het gestelde beleidskader in dit IHP te monitoren wordt jaarlijks een OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) georganiseerd. In dit overleg worden alle ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting besproken met de schoolbesturen en voorschoolse partners.

BIJLAGE 1: LEERLINGENPROGNOSES

Overzicht leerlingen per school

	PVGpro																		
1 oktober	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Schooljaar	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	30-31	31-32	32-33	33-34	34-35	35-36
De Heydonck Disloc	128	100	91	84	73	69	63	59	56	53	50	50	51	52	54	56	59	62	65
De Heydonck Hoofdv	204	185	188	188	186	190	191	191	189	190	190	189	190	190	189	188	187	187	186
De Klimboom	438	431	423	419	403	407	389	375	365	356	349	348	355	361	368	375	384	395	406
De Paersacker	148	168	164	171	176	177	176	175	176	178	180	183	185	188	189	189	189	187	184
De Zevensprong	258	258	255	270	276	268	268	259	259	255	252	246	240	238	234	233	230	227	223
IKC De Kiezel Disl	135	149	155	166	177	171	171	167	168	164	164	160	158	156	155	155	153	150	147
IKC De Kiezel hfd	346	356	352	340	345	343	350	361	365	371	376	381	389	395	398	403	404	404	401
IKC Platijn	144	134																	
Immanuel	102	103	101	100	98	97	98	98	98	100	100	100	101	101	101	102	102	102	102
Nieuwe School Aarle							136	173	210	246	279	310	338	342	338	327	313	295	276
Platijn Dijkstraten			141	168	192	217	235	253	263	260	253	243	230	217	203	191	180	172	166
St. Antonius	510	479	433	399	370	329	303	280	268	252	240	239	244	249	259	268	281	295	310
Totaal	2413	2363	2303	2305	2296	2268	2380	2391	2417	2425	2433	2449	2481	2489	2488	2487	2482	2476	2466

* De leerlingenprogenoses zijn gebaseerd op de bevindingen van het bureau PVG, deze bevindingen zijn gebaseerd op een aantal basisgegevens van de gemeente Best, zoals wijkindelingen, voedingsgebieden, bevolkingsopbouw, geboortecijfers, woningbouwontwikkelingen etc. Deze leerlingenprognoses willen (met name op lange termijn prognostisering) nog wel eens afwijken van de realiteit.

BIJLAGE 2: RUIMTEBEHOEFTE

Overzicht ruimtebehoefte in vierkante meters

	PVGpro																		
1 oktober	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Schooljaar	17-18	18-19	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	30-31	31-32	32-33	33-34	34-35	35-36
De Heydonck Disloc	644	503	458	423	367	347	317	297	282	267	252	252	257	262	272	282	297	312	327
De Heydonck Hoofd	1234	1143	1160	1160	1149	1170	1175	1175	1165	1170	1170	1165	1170	1170	1165	1160	1154	1154	1149
De Klimboom	2403	2368	2328	2308	2227	2247	2157	2086	2036	1991	1955	1950	1986	2016	2051	2086	2132	2187	2242
De Paersacker	959	1055	1038	1074	1099	1105	1099	1094	1099	1110	1120	1135	1146	1161	1167	1167	1167	1156	1141
De Zevensprong	1498	1498	1488	1533	1553	1548	1548	1503	1503	1483	1468	1437	1407	1397	1377	1372	1357	1342	1322
IKC De Kiezel Disl	679	749	780	835	890	860	860	840	845	825	825	805	795	785	780	780	770	755	739
IKC De Kiezel hfd	1940	1991	1971	1910	1935	1925	1961	2016	2036	2066	2091	2116	2157	2187	2202	2227	2232	2232	2217
IKC Platijn	924	874																	
Immanuel	713	718	708	703	693	688	693	693	693	703	703	703	708	708	708	713	713	713	713
Nieuwe School Aarle							884	1070	1256	1437	1603	1759	1900	1920	1900	1845	1774	1684	1588
Platijn Dijkstraten			909	1045	1166	1292	1382	1473	1523	1508	1473	1422	1357	1292	1221	1161	1105	1065	1035
St. Antonius	2765	2609	2378	2207	2061	1855	1724	1608	1548	1468	1407	1402	1427	1452	1503	1548	1613	1684	1759
Totaal	13759	13508	13218	13198	13140	13037	13800	13855	13986	14028	14067	14146	14310	14350	14346	14341	14314	14284	14232

* De leerlingenprogenoses zijn gebaseerd op de bevindingen van het bureau PVG, deze bevindingen zijn gebaseerd op een aantal basisgegevens van de gemeente Best, zoals wijkindelingen, voedingsgebieden, bevolkingsopbouw, geboortecijfers, woningbouwontwikkelingen etc. Deze leerlingenprognoses willen (met name op lange termijn prognostisering) nog wel eens afwijken van de realiteit.

BIJLAGE 3: OVERZICHT BOUWKUNDIGE STAAT

	Bouwjaar	Er is sprake van renovatie / groot onderhoud in het jaar	Constructie (licht / zwaar)	Onderhoudsstaat Goed / voldoende / onvoldoende	Regulier onderhoudsprogramma (schoolbestuur)	Regeling levensverlengende renovatie of nieuwbouw (schoolbestuur en gemeente)	Nieuwbouw na 60 jaar (gemeente)
IKC de Kiezel (HV)	1972	2013	Zwaar	Goed	x	x	x
IKC de Kiezel (Disl)	1967	2012	Zwaar	Goed	x	nvt	x
De Heydonck (HV)	1968	2012	Zwaar	Voldoende	x	x	x
De Heydonck (Disl)	1999	-	Zwaar	Goed	x	nvt	x
De Klimboom	2000	-	Zwaar	Goed	x	nvt	x
St. Antonius	2007	-	Zwaar	Goed	x	nvt	x
De Paersacker	1954	1994, 2011	Zwaar	Voldoende	x	x	x
IKC Platijn	2020	-	Zwaar	Goed	x	nvt	x
De Zevensprong	1978	-	Licht	Onvoldoende	x	x	x
Immanuel	1990	-	Zwaar	Voldoende	x	x	x